SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 200. JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, OCTOBER 21, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ЖОВТНЯ 1989 Ч. 200. РІК XCVI

РЕЖИМНА ПРЕСА АТАКУЄ АКТИВІСТІВ

Київ (ПС УГС). — Місцеві газети „Прапор Комунізму" та „Вечірній Київ" опублікували статті з різкими атаками на Комітет Відродження Української Автокефальної Православної Церкви та на активістів інших неформальних об'єднань в Україні.

У статті „Послідовники", опублікованій в газеті „Вечірній Київ" з 5-го жовтня ц.р., обвинувачено у наклепах та антисовєтській діяльності членів Комітету Відродження УАПЦ та завідуючого кореспондентським пунктом Української Гельсінкської Спілки в Москві Анатолія Доценка, а кілька днів раніше газета „Прапор Комунізму" звинуватила в тому ж самому керівника Української Народно-Демократичної Ліги Євгена Чернишова.

Статтю „Послідовники" написав Роман Мантулін, який ще недавно входив до однієї з неформальних організацій. Усіх неформалів він називає послідовниками Власова, Бандери і агентами НТС.

Газета „Совєтская Культура" з 7-го жовтня опублікувала версію підполковника міліції Г. Шабаєва про драматичні події у Львові, 1-го жовтня ц.р., які закінчилися побиттям мирних демонстрантів. Ось як начальник міського управління міліції Львова про це розповідає:

„В розпал свята з'явилася група молодих людей під проводом І. Деркача та О. Вітовича, які назвали себе керівниками якоїсь львівської організації Спілки Незалежної Молоді України. Руки кількох дівчат в українському національному вбранні були зв'язані чимось схожим на колючий дріт, хлопці, що їх супроводжували, були зодягнені у форму совєтських вояків і підштовхували їх бутафорськими багнетами і прикладами.

Закликаючи глядачів іти за ними, ця група направлялась до Співочого поля Шевченківського гаю, де відбувалося свято. Спроба міліції загородити їм шлях не увінчалась успіхом. Натовп розрісся до півторитисячі, а ті, що зібралися в саду вимагали не заважати цій групі показати свою виставу, яка мала явно антисовєтський провокаційний характер. Потім Деркач повів свою 'команду' до стадіону 'Дружба', де відбувався заключний галя-концерт. Півторитисячний натовп під жовто-блакитними прапорами намагався прорватися крізь міліційний ланцюг на поле і зірвати концерт. Але їм це не вдалося.

Велика група рушила до міського управління міліції, вимагаючи звільнити жителя нашого міста Ревтя, котрого недавно покарали грошовою карою за участь у несанкціонованому мітингу в Івано-Франківській області. З усією відповідальністю заявляю і тепер, що Ревть не арештовувався львівськими охоронними органами. Підбурюваний натовп був уже некерований. На вулиці Жовтневій група молоді з жовто-блакитними прапорами зривала державні прапори СССР і УССР, глумилася над ними, провокувала на бійку вояків внутрішніх віськ Міністерства внутрішніх справ.

Загін міліції, що наспів, після неодноразових попереджень, гумовими киями почав розганяти натовп, який штурмував двері міського управління. Були поранені з обох сторін".

Народний депутат ВР СССР від України Ростислав Братунь назвав молодіжний спектакль безвідповідальним і навіть провокаційним. Він вимагав обов'язково перевірити, хто цю ідею підкинув членам Спілки Незалежної Української Молоді. Так само Братунь вимагав розслідувати злочинну акцію побиття біля управління міліції у Львові, оскільки вважає, що вчинок міліції оправдати не можна ні за яких умов, бо якщо там і було один чи два екстремісти, то всі інші до таких не належали. А бити людей, які прийшли просто подивитися, що там діється, міліція не мала жодного права.

Р. Братунь також заявив, що депутати ВР СССР, окрім офіційного розслідування, проведуть також і своє слідство, щоб встановити істину.

МАДЯРЩИНА ПОЗБУЛАСЯ СТАЛІНІЗМУ

Будапешт, Мадярщина. — Мадярський парлямент засідаючи в середу, 18-го жовтня ц.р., схвалив очистити свою конституцію від сталіністських елементів та створити нове основне законодавство, модельоване на країнах Заходу, щоби повернутися до багатопартійної системи демократії.

Делегати проголосували 333 до 5, а 8 здержалося, щоби внести майже 100 поправок до конституції з 1949 року, яку виготовлено зараз після перебрання влади комуністами. Щоби сильніше продемонструвати зміни, введено також зміну в назву країни з Народної Мадярської Республіки відкинено слово „Народна". Дотепер Мадярщина окреслювала себе соціялістичною республікою, в котрій вся влада належала народові-робітникам і в якій Комуністична партія була головною рушійною силою.

Згідно зі зміною конституції, тепер Мадярщина стане незалежною, демократичною та конституційною республікою, включаючи елементи обидвох, буржуазної демокртії та демократичного соціялізму". Міністер справедливости Кальман Кульксар заявив, що ці теперішні поправки до існуючої конституції можна уважати перехідною зміною мадярської політичної системи. Літом наступного року в Мадярщині мають відбутися перші від 1947 року вибори, в яких участь братиме більше, як одна партія, а тоді зовсім новий проєкт конституції буде виготовлений нововибраним парляментом.

Одною з важливих поправок в мадярській конституції є розв'язання дотеперішньої Президентської ради, котру очолював Бруно Стауб, номінальний голова держави, та створено новий пост адміністративного президента республіки. Цю ролю тимчасово буде виконувати спікер парляменту Матяш Шурос до часу президентських виборів, що їх призначено на 26-го листопада ц.р. Одначе тепер заіснувала можливість, що ці президентські вибори відбудуться аж після загальних виборів до парляменту, бо існує закон, що коли є 200,000 громадських підписів за такою зміною, то їх можна перенести. А громадяни домагаються цього тому, що побоюються щоби на президента країни в теперішніх виборах не попав кандидат Комуністичної партії.

СХОДИНИ СЕНЬЙОРІВ

Ню Йорк. — Тут в суботу, 28-го жовтня ц.р., в год. 2-ій по полудні, у власній домівці, 98 Друга аве., Товариство Українських Сеньйорів, секція ОАУ „Самопоміч", влаштовує ширші сходини, на яких д-р Юрій Трухлий виголосить доповідь на тему „Остеопороза і перелом костей". Після доповіді - гутірка.

У КРЕМЛІВСЬКОМУ СОБОРІ ПОЧАЛИСЯ БОГОСЛУЖЕННЯ

Москва. — Як повідомляє газета „Ізвєстія" з 13-го жовтня ц.р., в Успенському соборі Кремля знову відновилися Служби Божі. Успенський собор довгий час був місцем посвячення царів і також місцем поховання патріярхів, а в сталінсько-брежнєвські часи став музеєм.

У московському Свято-Даниловому монастирі закінчив свою працю Архиєрейський Собор, присвячений 400-літтю патріярхату в Росії. З цієї нагоди вранці 13-го жовтня в Успенському соборі Кремля була відправлена Панахида по всеросійських патріярхах. Молебень, присвячений „новопрославленим святим патріярхам Іові, Тихонові та всім святим в землі Російській просіявшим", здійснив патріярх Московський і Всеросійський Пімен. Це перший Молебень, відправлений тут після того, як 1918 року патріярх Тихон відправив останню Святу Літургію на Великдень.

Агентство АП повідомило про Службу Божу в соборі Кремля, зазначивши, що РПЦ раніше підлягала патріярхатові в Константинополі. У 1589 році вона була проголошена самостійною і тоді ж було обрано патріярха Іова, який очолював РПЦ до 1605 року. За царя Петра Першого патріярхат фактично був знищений, а 1700 року імператор своєю волею призначив Стефана Яворського на патріярший престол. Повністю патріярхат відродився 1917 року, коли перший всеросійський помісний собор обрав патріярха Тихона, котрого 1922 року совєти засудили за контрреволюційну діяльність.

ТАСС повідомляє, що під час Молебня подяки патріярх Пімен молився „за мир і процвітання землі російської". Газета „Ізвєстія" помістила фотографії Служби Божої в соборі Кремля, але в повідомленні не сказано, чи були там присутні члени совєтського уряду. уряду.

ШКОДИ ПІСЛЯ ЗЕМЛЕТРУСУ ОЦІНЮЮТЬ НА БІЛЬЙОНИ ДОЛЯРІВ

Частина двоповерхової дороги, що завалилась і здавила цілий ряд автомобілів.

Сан Франсіско, Каліф. — Після 83-ох років відносного спокою знову пробудилася активна сейсмічна зона прогалини Святого Андрія. Як уже повідомлялось, у вівторок, 17-го жовтня ц.р., в районі Сан Франсіско, Овкленду та Санта Круз стався землетрус, який спричинив великі шкоди і смерть 270 осіб.

Епіцентр землетрусу силою 6.9 балів за скальою Ріхтера знаходився 15 миль на північ від Санта Круз, де була зруйнована велика кількість будинків та великий торгівельний центр.

Адміністрація президента Джорджа Буша проголосила сім районів північної Каліфорнії районами особливого катастрофічного стану, які мають право на спеціяльну допомогу держави. На жаль, після термінової допомоги для покриття шкод, спричинених гураганом Гюго минулого місяця, держава може виділити лише 237 міл. дол. Підрахунки спеціялістів вказують, що матеріяльні шкоди в наслідок землетрусу досягають одного біл. дол. та шкоди, яких зазнали автостради й мости — 500 міл. дол.

Як не дивно, але найбільше людей загинуло не в будівлях, а на автостраді в Овкленді, коли звалився другий поверх двоповерхової автостради на автомобілі, що знаходилися на першому поверсі. За приблизними підрахунками, якщо рахувати, що в кожному авті була тільки одна особа, загинуло 250 осіб, 1,400 — ранених, 25 осіб вдалося врятувати.

На щастя землетрус не пошкодив лябораторії Лоренс Лівермор атомної зброї, яка знаходиться всього 40 миль на північний схід від Сан Франсіско та Стенфордського лінеарного акселератора в Пало Алто на південь від міста.

Після головного струсу з епіцентром в Санта Круз, сейсмологи зареєстрували кілька наступних силою 5.2 балів впродовж побережжя.

Вчені передбачають в майбутньому наступний землетрус у цьому районі, але землетрус на багато більшої руйнуючої сили.

Літак зі совєтськими моряками впав у море

Москва. — Як повідомляє газета „Ізвєстія", над Каспійським морем зазнав аварії совєтський військово-транспортний літак ІЛ-76, на покладі якого були десантники. Їх перекидали для наведення порядку в Азербайджані. Всі сім членів залоги і 50 військовослужбовців загинули.

Газета пише, що лівий двигун чотиримоторового літака спалахнув п'ять хвилин після того, як величезний літак піднявся з неназваного летовища в Закавказькій військовій окрузі. Полум'я розгорялося так швидко, що за три хвилини двигун відпав. Однак пожежа продовжувала розповсюджуватися.

Перший заступник командуючого військово-повітряними силами генерал-полковник В. Панкін повідомив, що 48-річний командир залоги А. Калмиков намагався посадити пошкоджений літак на тому ж летовищі, однак за кілька кілометрів від цілі літак сильно нахилився і впав у море менш ніж кілометр від берега.

Міністер внутрішніх справ Вадім Бакатін сказав репортерам на пресовій конференції, що рятівники спочатку вважали, що частина людей врятувалася, бо пошуки проводилися вночі. Потім виявилося, що нікому врятуватися не вдалося. З води витягли частини двигунів і літака. Проводяться пошуки „чорної скриньки", яка реєструє покази приладів і записує розмови в кабіні пілотів.

Міністерство оборони СССР висловило глибоке співчуття родинам летунів і вояків, які загинули.

Народний фронт і влада Азербайджану погодилися на компроміс

Баку, Азербайджан. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Білл Келлер 13-го жовтня повідомив зі столиці АССР, що секретар ЦК Азербайджану Абдурахман Везіров зустрівся з керівництвом місцевого народного фронту і підписав компромісну угоду. Він погодився виконати більшість вимог націоналістів з умовою, що припиняться страйки і становище в республіці нормалізується.

Совєтська преса — ні місцева, ні центальна — про цей компроміс нічого не повідомляла. Документ під назвою „Протокол" опублікувала самвидавська малотиражна газета Народного фронту Азербайджану. Значення цього документу, однак, виходить за межі самого лише Азербайджану. Протокол можна порівняти з попередньою угодою між польським урядом і „Солідарністю". Різниця лише в тому, що Польща все ж таки вважається суверенною державою, а Азербайджан входить до складу СССР.

Згідно з повідомленням Келлера, угода підписана місяць тому і за цей час Везіров виконав більшість даних ним обіцянок, наприклад, легалізацію Народного фронту Азербайджану, відміну військового становища і скликання спеціяльної сесії Верховної Ради республіки, яка прийняла законодавство, що вводить широку автономію. Верховна Рада визнала теоретичну можливість повного виходу Азербайджану зі складу СССР. Але найголовнішою проблемою для Горбачова, на думку Келлера, є те, що обидві сторони домовились про недопустимість зміни кордонів республіки, тобто, що Нагірний Карабах має входити до складу Азербайджану.

Келлер пише, що лідери Народного фронту Азербайджану досягли усної згоди Горбачова на відміну підпорядкованости Нагірного Карабаху Москві.

Азербайджанський Народний фронт, за короткий час став досить виразною політичною силою в республіці. Ще недавно офіційна преса називала активістів НФА не інакше як бандитами та антисовєтчиками, тобто уряд не брав їх до уваги. Але згодом вони змусили уряд звернути на себе увагу тим, що закликали народ спочатку до попереджувального одноденного страйку, потім до дводенного, а на початку вересня відбувся уже тижневий страйк. Партійне керівництво відчуло, що це не жарт і направило до лідерів Народного фронту другого секретаря ЦК Віктора Паляничка, який почав переговори про примирення. За тиждень угоду було підписано.

Серед інших зобов'язань, Везіров пообіцяв звільнити всіх заарештованих за участь у демонстраціях і страйках. Він також пообіцяв, що до законодавчої комісії входитимуть представники Народного фронту.

Один з керівників Народного фронту, професор фізики Тофік Гасімов сказав: „Як політики вони мусять рахуватися з нами, бо ми — сила. Але вони від нас, звичайно, не в захопленні".

Інший керівник НФА Надждаф Наджафов сказав: „Ми не закликаємо до виходу. При певних умовах ми можемо лишатися у складі федерації, але якщо ці умови будуть неприйнятними, то ми домагатимемось відділення. Це буде крайнім заходом, останнім кроком"

Верховна Рада АССР відхилила лише одну вимогу Народного фронту Азербайджану: зформувати дві національні дивізії для „захисту суверенітету республіки і охорони населення".

ПОСВЯЧЕННЯ ПЛОЩІ ПІД ХРЕСТ

Лексінгтон, Н. Й. — Тут в понеділок, 30-го жовтня ц.р., о год. 4-ій по полудні відбудеться святкове посвячення площі під хрест в честь 16-ти українських мучеників. Головним промовцем буде Йосиф Тереля. Після посвячення площі — перекуска при каві в мотелі „Карпатія" в Гантері, Н. Й.

Округа УНС у Рочестері відбула організаційні збори

Рочестер. — В суботу, 14-го жовтня ц.р., тут у приміщеннях Народного Дому, Окружний Комітет Відділів УНСоюзу відбув свої Організаційні збори.

Наради відкрив і ними провадив заступник голови Округи О. Скібіцький, тому що голова Петро Дзюба перейшов недавно поважну операцію, приходить до здоров'я і прийшов на ці збори.

О. Скібіцький привітав головного касира УНСоюзу, Уляну Дячук і всіх представників відділів. Запропонований порядок нарад присутні прийняли одноголосно.

Секретар Округи Дмитро Пристай відчитав протокол з попередніх організаційних зборів з 6-го листопада 1988 року. Збори затвердили його без змін. Опісля О. Скібіцький попросив до слова У. Дячук. Як представник Екзекутивного Комітету на цих зборах та особисто У. Дячук побажала голові Округи П. Дзюбі скорого видужання. Вона роздала присутнім письмовий короткий огляд організаційних осягів Округи, як також цілого УНСоюзу, дані про фінансовий стан УНСоюзу за перших вісім місяців ц.р. та про його братську і громадську діяльність. З великим задоволенням ствердила, що Округа має двох дуже активних і відданих організаторів в особах Степана Приймака, секретаря Відділу 217-го, який здобув по кінець вересня ц.р. 20 нових членів, та Д. Пристая секретаря 43-го Відділу, який організував 15 нових членів. Обидва секретарі заявили на зборах, що вже в біжучому місяці придбали по кілька нових членів.

(Закінчення на стор. 4)

Українку прийнято на дві американські виставки

Нюарк, Н.Дж. — Кожного року Товариство акварелістів Ню Джерзі влаштовує виставку в галерії „Набіско" в Іст Гановер, Н. Дж. Цього року з поміж 250 картин — акварель вибрано 94, між якими вибрано також картину Володимири Васічко із Савт Орендж, Н.Дж., під назвою „Захід сонця".

Офіційне відкриття виставки відбудеться 22-го жовтня ц.р., від год. 3-ої до 5-ої по полудні, а виставку можна оглядати кожного дня від 18-го жовтня до 30-го листопада ц.р.

На другу виставку, що відбудеться заходом Американської ліги професійних артистів в Салмагунді клюбі, 47 П'ята аве. в Ню Йорку, та яка триватиме від 6-го до 17-го листопада, також прийнято картину В. Васічко мішаної техніки, під назвою „Березовий ліс".

В АМЕРИЦІ

В СЕРЕДУ, 18-ГО ЖОВТНЯ ц.р., о 12:54 год. по полудні була випущена на орбіту міжпростірна ракета Атлантікс, яка виносить космічний човен Галілео з п'ятьма астронавтами на покладі на шестирічну подорож до Юпітера, віддаленого на 2.5 біл. миль від Землі. Цей запуск був двічі відкладений, вперше — з технічних причин, вдруге — через погоду. Полет Галілео контролюється з летунської бази в Каннівал, Каліфорнія, розташованого 37 миль на південь від Сан Франсіско. Невеликі шкоди, які спричинив землетрус, були негайно відсунені так, що злет пройшов успішно. О 7:15 год. вечора, пролітаючи в орбіті вп'яте, астронавти звільнили космічний човен Галілео, скеровуючи його полет поза орбіту Землі.

НЕДАВНІ ЦІКАВІ ВИСЛІДИ дослідів над низькотемпературною атомовою енергією викликали зростаюче зацікавлення ними та привернули більшу увагу науковців. Так звана холодна атомова енергія стала дуже популярною, коли в березні ц.р. два вчені-хеміки, д-р Б.С. Понз та д-р М. Флейшман, стверджували, що їм вдалося отримати цю енергію при кімнатній температурі із звичайним лябораторним зарядженням. Але зацікавлення наукового світу охололо після неспроможности повторити цей експеримент, результатом якого стала енергія, яку випромінює Сонце, енергія, яку за попередніми твердженнями можна було отримати лише у високотемпературних умовах. Ще не відомі деталі нових вислідів, але цього разу мова йде про ще не відомі типи хемічних та фізичних процесів, які заслуговують на більшу увагу.

ДЕРЖАВНА СТАТИСТИЧНА агенція подає кількість мешканців ЗСА - 32 міл., які живуть на границі бідности, з річним прибутком 13,120 дол. В порівнянні з минулорічними даними, кількість бідних в Америці зросла на 13.7 відсотка. Цікаві статистичні дослідження вказують, що53 відсотки усіх бідних сімей (це приблизно — 3,6 міл.) це сім'ї, де головою є жінка; більше ніж половина бідного населення — це діти до 18-ти років (39,5 відсотків) та старші після 65-ти років (10,9 відсотка); вперше в історії Америки середній дохід чоловіків знизився на 1.3 відсотка, це — 26,660 дол.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ заявив Конгресові, що накладе вето на законопроєкт, схвалений Конгресом, що дозволятиме знасилуваним та матеріяльно бідним жінкам переводити аборти на публічний кошт. Республіканці занепокоєні рішенням Президента, яке буде мати вплив на наступні вибори, висловлюються дуже критично на рахунок цього вето. Починаючи від 1980 року, Дж. Буш стоїть на принциповому становищі проти абортів, тому йому було важко знайти компромісову відповідь по відношенню до знасилуваних дуже бідних жінок. Аборти проводяться на державний кошт лише у випадках, коли життя матері знаходиться в небезпеці.

У СВІТІ

ТЕРОРИСТИ З БЛИЗЬКОГО Сходу є послідовними у своїх застрашуваннях про пожвавлення дій в Европі. Аналітики та знавці тероризму вказують на подібність двох ще досі не розв'язаних вбивств у Брюсселі, столиці Бельгії. Вбивство цього місяця д-ра Джозеф Вайбрана, провідника жидівської громади в Бельгії, та минулого березня підступне вбивство імама Абдулли Агдаля, провідника місцевих мусулман. Дж. Вайбран, хірург по професії, наполегливо працював над поліпшенням жидівсько-арабських відносин, був застрілений на парковій площі, а Абдулла Агдаль, людина поміркованих поглядів, який скритикував присуд смерти виданий Іраном на Сальмана Рушді, був вбитий при молитві у мечеті. Загальна думка є, що обидва були вбиті ватагою „Вояків справедливости" з осідком в Бейруті, які також є пов'язані з організацією палестинських екстремістів Абу Нідаля та оплачуваної іранською організацією Гезболлаг в Ливані.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІЗРАЇЛЯ Їцак Шамір офіційно заявив, що він не є готовий іти на компроміс з палестинцями навіть тоді, якщо це означатиме упадок його уряду та початок гострого конфлікту Ізраїля з Америкою. Відкинувши тепер обидва проєкти для започаткування переговорів між Ізраїлем і палестинцями, тобто пропозицію Єгипту та ЗСА, Шамір заявив, що тепер буде чекати до тієї пори, поки палестинці вичерпаються своїми повстаннями, відречуться спілкування з Палестинською Визвольною Організацією та самі прийдуть до Ізраїля просити про переговори. „Я сподіюся, що на це не треба буде довго чекати", — сказав Шамір в інтерв'ю після того, як впродовж двох тижнів він та його дорадники надумувались.

У ДЖЕДДІ В САВДІЙСЬКІЙ АРАБІЇ радить комісія Арабської ліги над можливістю закінчення громадянської війни в Ливані. Речники цієї комісії запропонували християнським законодавцям, щоби вони погодились на те, що Арабська ліга доб'ється відтягнення сирійських військ з Ливану. Вони також сказали християнським представникам, що в заміну за це вони повинні змінити тактику щодо прийняття змін у ливанській конституції, де говориться про передання більше влади ливанським мусулманам. Ціллю Арабської ліги є допровадити до виборів нового парляменту, в котрому була б рівна кількість делегатів зі сторони християн і мусулманів. У теперішньому парляменті та урядовій системі перевага великою більшістю хилиться в сторону християн.

УРЯД ЗАХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ звернувся до Уряду ЗСА щоби видати їм мешканця Лос Анджелесу, якого обвинувачено у воєнних злочинах, коли він був вартовим у нацистському концентраційному таборі. Підозрілий у воєнних злочинах це 69-літній Бруно Карль Блях, якому в 1987 році Федеральний іміграційний суд видав присуд видалення зі ЗСА, довідавшись, що він був вартовим у Дахав і Маутгаузен. Натомість західньонімецький суд у Дуісбургу своє домагання видачі мотивує оскарженням Б. Бляха у вбивстві трьох осіб між 2 та 14 квітня 1945 року. До ЗСА Бруно Блях еміґрував 1956 року з Відня.

У КИТАЇ КРУЖЛЯЮТЬ довірочні документи, в яких говориться про гостріші заборони для студентів, які вибираються на студії за границю, включно з вимогою щоби вони після закінчення вищих студій в Китаї відпрацювати до семи років, а тоді зможуть отримати дозвіл на студії за кордоном. Такі задуми китайського уряду оправдано ширять паніку серед молоді, яка в загальному твердить, що це звичайна помста уряду за те, що студенти були в перших рядах тих, які демонстрували весною ц.р. на площі Тіянаньмен.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money-order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Гласність в розумінні Ґорбачова

Коли Міхаїл Ґорбачов проголосив гасло гласність — пояснювано це слово як символічні ворота до правди. Почали інформувати про катастрофи і нещасливі випадки, що їх раніше замовчувано. Почали знову розвінчувати Сталіна й виявляти всі його злочини. Регабілітували щораз інших „ворогів народу". Рішили видати не тільки заборонений „Собор" Гончара, але й „В колі першому" Солженіцина. Заповіли перевидання російської „Большої Енциклопедії" і, може, Української Радянської Енциклопедії, бо ці обидва багатомовні видання повні фальшів. Коли раніше всі совєтські газети були страшенне нудні, нецікаві, бо віяло з них пропаґандивною „казьонщиною", тепер вони стали цікавіші, бо вперше від Жовтневої революції у 1917 році редактори зважувалися писати сяк-так свобідно, не цураючись і полеміки, якої раніше не вільно було виявляти. Особливо цікавою стала рубрика „Листів до Редакції", у яких критиковано й партійних бонзів.

Аж ось у минулу п'ятницю, 13-го жовтня, Міхаїл Ґорбачов скликав редакторів найповажніших і найпопулярніших часописів і на протязі двох годин лаяв їх, закидаючи їм, що вони „сіють роздор і невдоволення". Називав за іменем часописи і їхніх редакторів, включно з офіційними „Ізвєстіями" та поширеним часописом „Арґументи і факти". З того, що переповів московський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Билл Келлер у своїй обширній кореспонденції 17-го жовтня ц. р., виходить, що найбільш обурило Ґорбачова, що газети проголосили висліди опитів, які особи користуються в народі найбільшою пошаною і популярністю. Між тими особами були відомі постаті з ліберального крила Компартії, як Борис Єлцин і Андрей Сахаров, зате не було нікого з большевицьких консерватистів і не було самого Ґорбачова. Названий американський кореспондент наводить коментарі різних присутніх на цій конференції редакторів, між ними також Віталія Коротича, редактора журналу „Оґоньок". Всі вони легковажно поставилися до цього виступу Ґорбачова, як до тактичного ходу, щоби такою доганою пресі злагіднити невдоволення консерватистів у Політбюрі. Невдоволені також державні професійні спілки, які виступають ніби в обороні інтересів своїх членів, яким шкодить дозволена за Ґорбачова, частинно приватна торгівля. Преса почала поміщувати оголошення приватних підприємств і така нормальна справа обурює заскорузлих марксистів.

Яке практичне значення матиме ця пресова конференція, яку Ґорбачов закінчив погрозою, що необережні редактори повинні самі виректися своїх становищ, — покажеться у найкоротшому часі. Совєтський парлямент має розглядати законопроєкт, який касує пресову й книжкову цензуру. Хоч її вже, — як лаявся Ґорбачов, — не було і самі редактори мали вирішувати, що проголошувати та що промовчувати, проте формально все ще існувала цензура. Покажеться, яке становище займе Ґорбачов до цього законопроєкту, підготовленого ліберальними членами конґресу. Для демократичного Заходу — це дивогляд, щоб президент великодержави втручався до внутрішніх справ преси та критикував редакторів. Коли на Заході звикли захоплюватися інтеліґенцією і мудрістю Ґорбачова, то цей його недавній виступ перед совєтськими журналістами не свідчить у його користь. Трудно зрозуміти, як інтеліґентна людина не здає собі справи, що критикуючи редакторів за проголошування вислідів публічних опитів — сам себе страшенне компромітує. Ґорбачова хвалили його звеличники на Заході за змагання до „одної Европи від Атлантику по Урал". Після такого виступу Ґорбачова видно, що ще дуже-дуже далеко Совєтському Союзові, щоб він міг включитися в „одну Европу", бо коли президент СССР ганить пресу за її одвертість і писання правди — то ціла та його країна належить все ще до середньовіччя. Міхаїл Ґорбачов — добрий тактик у розгрі з своїми партійними противниками. Але цим разом він показався кепським тактиком, бо не передбачив, що роблючи прислугу консерватистам і бюрократам — спричинив нові атаки проти себе всіх тих ліберальних членів партії, від яких залежить успіх його перебудови.

Большевицька імперія — невичерпане джерело всяких несподіванок. Тільки прикрих несподіванок куди більше як приємних. Цей останній словесний подвиг Ґорбачова виправдує усіх тих, хто дораджує — бути обережним в розхвалюванні державницької мудрости Ґорбачова і його змагання до демократії. Виходить, що він ще не знає „абв", що таке демократія.

Василь Сокіл

ЗМІНА КАРАУЛУ

УКаєві відбулася давноочікувана зміна караулу.

Попередній начальник варти, який сімнадцять років віддано, по-солдатськи, ніс караульно-тюремну службу, в наслідок масових вимог народу був скинутий як шкідливе гальмо в перебудовному процесі в Україні. Фактично — це справжня причина його усунення. Однак, поставились до нього поблажливо: відчислили „за власним бажанням на заслужену пенсію".

Занадто довго тримався при владі останній вірний служака брежнєвської мафії. Чому так? Чимало виникало різних припущень. Нещодавно пролунала нова, вельми ймовірна версія. Для розправи над ним ще не вийшов строк. Не закінчився строк віддачі боргу.

Довгі роки незламним правилом, який мав силу негласного закону в безправному суспільстві, серед панівної касти існувала взаємозалежність за формулою: я — тобі, а ти — мені. Вищий за рангою, даючи привілей нижчому, тим самим зобов'язував його бути вдячним, відчувати себе в боргу, який необхідно було постійно сплачувати.

В інтерв'ю, проведеному в Лондоні кореспондентом газети „Українські вісті" Віталієм Бендером з двома літераторами з Києва (дивись ч. 37 газети), один з них, редактор місячника „Вітчизна" Микола Рябчук на запит, чому так довго Москва не замінила ніким Щербицького, відповів, що генсек Союзу мав бути вдячний генсекові України за послугу, коли в Політбюрі. КПСС вирішувалася його доля. Виявляється, при голосуванні один-єдиний голос Щербицького переважив терези на користь Ґорбачова.

Але, мабуть, скінчився строк віддачі боргу, і за пропозицією Ґорбачова Щербицького викинули з Політбюра Союзу. А невдовзі доля його й на Україні була вирішена. На пленумі ЦК КПУ відбулася зміна караулу.

Генеральний секретар КПСС був не лише присутній на цій „церемонії", але, рекомендуючи нового першого секретаря, зробив благородний жест, — подякував попередньому секретареві за сумлінну службу...

Отже старого Володимира заступив новий Володимир.

Певна річ, це випадковий збіг імен. Є надія, що новий володар миру спроможеться відрізнитися від попереднього володаря. Якщо лишиться все по-старому, — то навіщо було город городити?

Особливо я ладен вірити, що це не проста зміна караулу, а зміна політики, початок єднання з народом, справжнього співробітництва в перебудовному процесі.

Мені випала нагода одинадцять років тому бути на зустрічі з Володимиром Івашком, коли його 1978 року призначено секретарем Харківського обкому партії замість горезвісного Ніколая Сєроштана.

Після невігласа і самодура новий керівник здався на перший погляд значно демократичнішим. Це, зокрема, виявилося у його мові і поведінці під час зустрічі з групою харківських письменників, які виїжджали, на літературні виступи перед трудящими Москви.

Попередній начальник дуже полюбляв, коли хтось відвідував його в обкомівському кабінеті, демонструвати нікчемним інтелектуалам свою величну зверхність. Для нього обкомівський стіл був міцною фортецею, а крісло — командирським троном, з якого він час від часу своєю дрібненькою фіґурою підводився, щоб виголосити чергове повчання. Майже ніколи він не виходив з-за столу, певне, не бажаючи ризикувати втратою авторитету, а ще певніше, боючись лишити своє крісло порожнім, щоб не дай Бог хтось інший не сів на нього.

Новопризначений секретар не подавав виду, що прив'язаний до секретарського столу. Протягом тривалої бесіди він переходив від одної до одної групи письменників, іноді підсідав до когось, довірливо розмовляючи. І відмінним було те, що Володимир Івашко в обкомівському кабінеті розмовляв українською мовою. Такого давно не траплялося...

Не знаю, чи й в інших обставинах секретар пропаґанди розмовляв рідною мовою чи то була лише „показуха" перед письменниками. Проте за час його недовгого секретарювання в Харкові, як мені писали, серед творчої інтеліґенції, він користувався належною повагою. Мене вже тоді там не було. Так, що я не можу поручитися, щоб він незабаром не перейшов на „общепонятний язик партий", інакше йому не зробити б відповідно солідної кар'єри. За десять років праці в партійному апараті та відповідної суворої виучки в догматичному дусі дуже швидко можна було перетворитися на чергового перевертня сєроштанського калібру.

Напевне, в цьому напрямі старався Щербицький, який активно сприяв Івашкові в оволодінні принципами „караульної служби". Він якийсь час працював в апараті ЦК КПС за проводом Щербицького, за його рекомендацією відбув черговий вишкіл як перший секретар Дніпропетровського обкому, врешті заслужив чести стати другим секретарем ЦК партії, першим заступником Щербицького.

Логіка згадуваного правила підказує, що хтось у когось був у борґу і в цьому випадкові невідомо, чи не стане Івашко вдячним послідовником свого вихователя?

На це мав відповісти сам В. Івашко.

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про добре діло „Свободи" і черевики

Як часто доводиться нам, співробітникам редакції „Свободи", слухати від читачів заввагі, нарікання на наш щоденник, мовляв, „Чому пишете так, а не інакше", „чому подаєте пізно вістки", „чому щось пропустили чи змінили в тексті" і. т. п. Рідко читачі находять признання для нашої праці, бо, либонь, не є в українському звичаї хвалити.

Але бувають випадки, коли ми самі завважуємо, що наша праця не йде намарно і що „Свободу" читають широкі кола українців не лише в ЗСА, але і на інших місцях поселення. Таким випадком, що може додати охоти до праці та оптимізму була інформація-розмова із Іваном Йоником, який, втративши у нещасливому випадку обидві ноги приїхав тут з України разом з дружиною шукати порятунку, в американських лікарів а і допомогу в своїх земляків, щоб мати можливість заплатити за складні протези, які можуть заступити йому ноги.

Трагічна доля української людини зворушила нас до краю і ми старалися передати її якнайкраще читачам. І ось у три тижні після появи розмови з І. Йоником, що її ми назвали „Як можна плакати за черевиками, коли перед вами людина без ніг?" („Свобода" ч. 173 з 13-го вересня ц. р. О. Кузьмович), наші гості з України переслали нам копії листів, що наплили до них з усіх усюдів із грошовими датками. Ці листи такі зворушливі, що, читаючи їх, стає радісно на думку скільки доброго серця можна найти серед української громади і як щиро вона відгукнулася на вістку про нещасну долю цього чоловіка.

Ось пише анонімно читачка „Свободи" з Торонто: „Прочитала в ранньому виданні торонтонської газети, що в одній з крамниць з обувою випродують черевики за півціни. От й щастя, думаю, раз куплю дешевше мешти на осінь, бо останні вже приходжені. Йду до автобуса, щоб поїхати туди, а що дорога далеченька, захопила останню „Свободу", переглянула в дорозі. Зараз на першій сторінці читаю: „Як можна плакати за черевиками..." Що ж це за випадок, думаю, чи не трапилося кому нещастя, або якась пригода, про які часто пише наша О-КА? Зразу й читаю. Боже, та ж це справжнє, велике нещастя! Та ще й землякові, що надіється на поміч в Америці та приїхав із Рідної землі. Дивлюся на свої черевики та зразу вирішила: в них ще цю осінь походжу, а суму, що мала купити нові вишлю „на ноги". Вже й не заходжу до крамниці, а на пошту та куплю грошовий переказ на суму, що її призначила собі на черевики. Невелика це сума, але може пригодиться, може заокруглить суму, яку пришлють землякові, багатші за мене..."

А другий лист: „...Посилаю чека в сумі 50 дол. на допомогу заплати протез І. Йоникові. Чому саме ця сума? — Я мала собі купити черевики, але гадаю, що п. Йоникові протези важніші. Маю надію, що цей заклик у „Свободі" допоможе..."

Ще інший лист пише: „Прочитавши статтю у „Свободі" з 13-го вересня ц. р. пересилаю на конто 5482—О чек. Нехай Господь благословить Вами підняте шляхетне діло".

І знову ж читаємо: „Дорогий брате у Христі — Іване Йонику! З великим болем у серці та рівночасно щирими співчуваннями прочитав цей нечувано драматичний репортаж (ми вдячні редакції „Свободи" за цей так обширний та щирий репортаж — було б побажаним, щоб його також інші наші часописи, хоч в скороченні передрукували), я прямо не міг спокійно заснути прочитавши його... Я вір'ю, що коли біля 12,000 читачів „Свободи" прочитали цей драматичний репортаж то хоч половина перешле свої лепти Тобі на допомогу, та напевно Ти ще прийдеш до повного здоров'я, чого Тобі зі щирого серця бажаю. Прошу висоту моєї лепти та моє призвіще не згадувати у збірковій акції".

Ми тут зацитували лише чотири листи, а таких прийшло кілька десятків і в них усі, покликуючись на репортаж у нашому щоденнику, пересилають грошові датки. Відгукнулись також співробітники нашого щоденника, адміністрації, робітники бюра УНС та члени Екзекутиви УНС, зібравши поміж собою понад 600 дол., а на XIX Крайовому Пластовому З'їзді у коверт, на якій стояв запит: „Чи потребуєш доконче черевиків?" впало понад 500 дол.

Може справді ця трагічно покалічена українська людина дослівно „стане на ноги"? Усі медичні старання у цьому напрямі вже ідуть. Але напевно вже тепер І. Йоник і його родина здобули віру в добре серце української громади.

О-КА

Микола Бараболяк

ПОЛІТИКА, КОРІННЯ ЯКОЇ У СТАРОМУ ЗАВІТІ

Щоб краще второпати проблему дозвольте зацитувати зразу дещо з книги „Числа" Закону Старого Завіту. Там сказано таке: І промовив Господь до Мойсея, над Йорданом, проти Єрихону: Скажи синам Ізраїля: коли перейдете через Йордан у Ханаан-землю, то проженете всіх мешканців цієї землі з-перед себе, знищите всі їхні кумири, розіб'єте всіх їхніх ідолів та всі їхні узвишшна спустошите. Тим робом заволодієте землею і осядетесь на ній, бо вам віддав я цю землю у посідання.(...). Коли ж не виженете мешканців цієї землі, то ті, що залишаться,будуть вам колючками в очах і терниною в боках; вони допікатимуть вам на цій землі, де ви оселитесь, і те що мав я на думці зробити з ними, зроблю з вами" (Числа 33:51-55).

Цілий світ має вже досить свавілля ізраїльських фанатиків та порушування найпримітивніших людських прав палестинців під окупацією Ізраїля. Навіть Шамір додумався до того, що треба намагатись розв'язати якось це дразливе палестинське питання, і висунув ідею виборів, у яких палестинські араби мали б вибрати репрезентантів, з якими мали б вестись переспрaви про майбутнє палестинців на західньому побережжі ріки Йордан та в Газі. Арафат заявив урочисто, що палестинці визнають Ізраїль як державу, американський Уряд зачав прелімінарні переговори з Палестинською Визвольною Організацією (ПВО) в Тунісі, щоб улегшити порозуміння, і виглядало, що справа на добрій дорозі. Мали б отже зачатись наразі розмови не про статус палестинців, а про принципи, на підставі яких мали б колись початись субстанціяльні переговори. Палестинці заявили, що готові на переговори без ніяких умов, тільки, щоб зачати говорити. Але Ізраїль відтягався. То президент Єгипту Мубарак взявся посередничити. Запросив до Каїра заступника прем'єра Ізраїля Ш. Переза, був там і теперішній міністер оборони, Рабін, обоє члени проґресивної партії Праці, і намагались наладнати шлях до замирення. Мубарак їздив у цій справі до Вашінґтону, переговорював із Бушем, були там і представники Шаміра. І що вийшло з усіх тих заходів? Пшик! Виходить, що Шамір тільки робить з інших, а головно з Америки, як то вульґарно кажуть „із тата — варята", щоб трішки втихомирити опінію світу, начебто Ізраїль бажає якось наладнати конфлікт із палестинцями. На ділі Шамір і його кліка вірять, що чим довше протягатимуть, то палестинці так втомляться і зкривавляться, що буде їм все одно і погодяться з долею підданих.

Ще дальше йдуть інтенції і надії фанатичної частини населення Ізраїля. Вони беруть дослівно цитовані мною на початку слова Біблії, і вірять, що мають священний обов'язок палестинців із колишнього Ханаану, їм призначеної Єговою землі; що їх теж обов'язком нищити місцеве населення, бульдозерами зрівнювати з землею хати, бо коли не чинитимуть того, то на них упаде гнів Єгови і він у своєму гніві знищить їх як негідних бути Божими обранцями.

А навіщо треба, щоб Обіцяна Земля була „Arab — frei", як колись нацисти хотіли зробити Европу, Juden-frei? А на те, щоб приготовити таким робом прихід Месії! Подумайте — прихід Месії! Бо Месія „вибраного народу" не може з'явитись у країні заселеній невірними...

Більш проґресивні верстви населення Ізраїля тямлять, що у цьому XX сторіччі годі жити такими віруваннями й ідеями. Теперішні лідери проґресивної партії Праці, яка під проводом таких „батьків" Ізраїля як Герцль, Бен-Ґуріон, Ґольда Меір, поклали підвалини під нинішній Ізраїль, почуваються досить ніяково, головно від часу, коли зродилась „інтіфада" і дітваки започаткували опір проти опресії жбурляючи каменюками. Діти проти озброєних вояків гинуть сотками. Проґресивні ізраїльтяни не задоволені таким ходом подій і політикою під лікудською більшістю Шаміра, але їм важко виступати проти здійснювання в нинішній політиці Ізраїля принципів, які мають джерело у талмуді. Відси роздвоєння в країні, росте теж притаєний конфлікт між жидами Тель Авіву і Бруклину. Там їх усього 3 мільйони, тут понад 6. Ненависть між Ізраїлем і арабами росте, і з тим розжарюється теж щораз більшим полум'ям вогнище неспокою у тому невралгічному пункті, яким є цілий Близький Схід. Нинішній політичний провід партії Лікуд час від часу прикидається, що робить заходи для замирення, та на ділі тільки задурює світ. Прикро, що Америка в такому прикрому становищі, що мусить тому потурати, і виходить таке, що ЗСА, цей промотор у боротьбі за „людські права", ось хоч би в Південній Америці, закриває вічі на те, що палестинці не мають навіть тільки прав, що ці чорні в Африці...

У такій ситуації ніяково почувається багато видних американських політичних діячів, між ними і ці жидівського походження. Що могло б вивести з цього імпасу, то тільки коли б американський Уряд сказав своє тверде слово, і таким чином поклав кінець прикрій ситуації, де єрусалимські фанатики рішають багато про ходи американської зовнішньої політики. Але виходить, що тих фанатиків бояться... Боязнь діяти всупереч „волі Єгови"? Дивлячись тверезо на події на Близькому Сході,треба радше побоюватись за долю трьох мільйонів фанатиків у близько двістімільйоновому мусулманському довкіллі, яке жиди собі так нерозумно щораз більше зражують... Нині навіть нуклеарна зброя не дає безпеки. Особливо, коли жидівське населення Ізраїля маліє, палестинське росте. Навіть совєтські жиди,коли ідуть просто до Ізраїля, то тільки ждуть нагоди, щоб дістати візу для злуки з родиною — в Ню Йорку... Виходить, що жиди тямущий народ, але часом Господь відбирає їм глузд, особливо якщо йдеться про політику...

**ДОРОГІ БАТЬКИ!
ПОСИЛАЙТЕ ВАШИХ ДІТЕЙ
ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ! УКРАЇНА
НЕ МОЖЕ ВТРАЧАТИ СВОЇХ РІДНИХ
ДІТЕЙ! БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ,
МОЛИТВИ, КНИЖКИ, ЖУРНАЛУ, МУЗИКИ,
ПІСНІ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ
ДИТИНИ.**

Микола Щербак

СТРУМЕНІ РОМАНТИКИ

Любов Коленська, „Потойбіч Рубікону", оповідання, новелі, драма, мистецьке оформлення Любослава Гуцалюка, люксусове видання в твердій оправі, стор. 254, Видавництво „Свобода", 1988.

Любов Коленська увійшла в українську літературу в шістдесятих роках. Тоді (року 1966) вийшла в світ її перша книжка оповідань „Самотність", яку прихильно зустріла літературна критика. Року 1977-го появилася її друга книжка оповідань і новель „Павлів тріюмф", а року 1981 — третя — під назвою „Дзеркала", за яку авторка одержала другу нагороду на конкурсі Українського Літературного Фонду імени Івана Франка в Чикаґо.

Збагачена досвідом, літературним життєвим, письменниця видала нову книжку оповідань і новель „Потойбіч Рубікону", до якої увійшов ще й драматичний твір під тією ж назвою, що й книжка.

Головний герой творів, зібраних у „Потойбіч Рубікону" — українська людина! Людина в психологічному розкритті. Письменниця любить і вміє заглянути в куток людської душі, в куточок серця і показати людину з її радощами і смутком, з її болями і складними переживанням. Така є Віра Марченко в оповіданні „Поміж двома матерями" — дівчина з розчахнутою долею. Виростала Віра в домі Марії й Дениса Марченків у гарному й теплому українському оточенні і вихованні... Все було чарівне і миле! Але раптом Віра дізнається, що її батьки — не рідні, а прибрані, що вона не їхня дочка...

Зображуючи Вірині переживання і переживання батьків, Любов Коленська в новелі „Поміж двома матерями" психологічно заглиблюється в проблему: чи мати є та, яка народила дитину, чи та, що дитину виховала...

Не обминає письменниця й вічних тем, особливо тему любови. Її оповідання „Про любов, що ще й нині ходить по землі, або про Євгена, Тіну і трояндовий кущ" розкриває двоє молодих сердець Євгена і Тіни — двох сучасних Ромео і Джульєту, в яких любов сильніша від смерти!...

Хвилюючими картинами змальовано зворушливе поєднання старших віком самітніх сусідів-пенсіонерів Соломії Лісецької й Олекси Литаря в новелі „Коли восени розквітають черемхи". Завершення новелі звучить лірично і життєствердно:

„Він уже більше не вагався. Обнявши її міцно за стан, відкрив перед нею двері свого дому:

— Заходь, моя люба. Підемо. Разом буде легше. Буде навіть добре!

У відповідь йому запроменів її погляд — жінотний такий і ніжний! І вони пішли. Вона увійшла в його крок, немов оце вони вже з давен-давна були одним суціллям, одним життям.

І сталось дивне диво: в осінній запах листя раптом приблукались тьмяні пахощі весняної черемхи..."

Врізується в пам'ять образи й обстановка, відтворені письменницею в оповіданні „Незвичайне Різдво, незвичайні гості". Дія відбувається під зиму 1939 року в Галичині. Надходило Різдво. Під Святий Вечір у сніговицю прибиваються до хати священика незвичайні гості. Він у військовій шинелі червоноармійця, вона — загорнута в пальто, взута у валянки. Біля них дівчинка — підліток. Троє різдвяних гостей, осипаних снігом... Що їх привело в це віддалене глухе село? Віра?... Святвечірня зоря?.. Молоде подружжя завітало, щоб охрестити свою донечку.

— Для мене, — пояснює мама донечки, — це має особливе значення, що сьогодні, саме на Святий Вечір охристимо Галочку. Я ледве вблагала Женю (тобто її чоловіка — М. Щ.). Ви не дивуйтеся — він же старшина червоної армії, якщо б його приловили на цьому — було б нам усім лихо, а найбільше йому... Але, як ми виїздили, моя мати мене благала: „Коли приїдете туди — в будь-якому селі охристіть Галочку, хай вона йде в життя „по Божому"... Я приобіцяла, і від того часу ця думка не покидала мене ні на хвилину. Я знала, що мушу вволити її волю, та й ще й тому, що вона в цьому права. Якби ви знали... Мати моя добра така і любить нас дуже... Вона у нас — єдина.

А потім сполохано додала:

— Але ви нас не зрадите, не скажете нікому, навіть вашим найближчим. Знаю, що Галочці можна вірити, вона вміє затримати таємницю, бо аж сьогодні ми з Женею довідались про янгола, що в своїй скрині заховала її бабуня..."

Свіже мистецьке слово — жанром і тематикою — сказала Любов Коленська у драмі „Потойбіч Рубікону". В основі драми — життєвий конфлікт і напружені психологічні переживання Андрія Земляченка, 23-літнього студента права, сина совєтського дипломата з Києва. Під час перебування у складі дипломатичної місії в Ню Йорку його посилають у середовище молодих українців-американців, щоб їх розкласти зсередини. Але, знайомлячись із їхнім життям і поглядами, Андрій поступово віднаходить себе і, після складних драматичних зіткнень, вибирає волю — переходить Рубікон!

Оповідання, новелі і драма Любови Коленської пронизані струменями романтики! Часто письменниця вимріяно змальовує своїх героїв такими, якими хотіла б їх бачити в житті. Обдарована глибоким відчуттям таємниць людської душі і серця, вона зображує їх з великою емоційністю, задушевністю і схвильованістю — і нерідко її прозові малюнки переходять у романтичну поезію!

В Клівленді відбудеться баль з презентацією дебютанток

Мотрія Марія Оришкевич

Наталя Панчишин

Наталя Арета Полянська

Лариса Таня Космос

Олександра Анастазія Голубець

Надія Теодора Хміляк

Клівленд, Огайо. Тут влаштовують пластунки-сеніорки та старші пластунки з куреня „Буриверхи" осінній баль із презентацією дебютанток в суботу 28-го жовтня 1989 року.

Це вже не перший раз, що цей активний пластовий курінь влаштовує забаву із конкретною ціллю. Перед двома роками відбувся подібний баль, дохід з якого був призначений на Гарвардський Проєкт. Курінь „Буриверхи" заснований в Німеччині трьома пластунками, Оксаною Бережницькою, Любою Цьолко і Степанією Хомою, з часом поширився на два курені, старших пластунок і сеніорок, та є відомий із своєї активности у виховній праці, зокрема у переводженні пластових таборів, але також у виховній праці по станицях.

Наталя Вероніка Бучковська

Тепер курінь УПС очолює пл. сен. Марта Галяревич, яка і підготовляє осінній баль та буде представляти дебютанток, яких є сім та усі вони пластунки. П'ять із дебютанток ще кінчають середню школу св. Імени у Пармі, Огайо, а дві, Лариса, Таня Космос і Наталя Панчишин, є студентками коледжів. Усі сім закінчили матурою Школу Українознавства в Клівленді, належать до танцювального ансамблю „Каштан". Більшість із них грає футбол в УАСТ „Львів", їздять на лещатарські пластові табори і постійно зацікавлені спортом. Вони закінчили пластові вишколи для новацьких або юнацьких виховників і бажають продовжати своє пластування як виховниці.

Не диво отже, що їхній перший виступ перед українською громадою Клівленду матиме пластовий характер і заповідається дуже святочно, з участю численних гостей. Баль відбудеться в Stouffer Tower City Plaza Hotel, Ambassador Room, 24 Public Square, Cleveland, Ohio, а гратиме відома оркестра „Темпо" з Ню Йорку. Баль розпічнеться о год. 7-ій коктейлем, вечеря буде в год. 8-ій, а презентація дебютанток о год. 9:30 вечора.

Трентон вшанував пам'ять Патріярха Йосифа

В п'яту річницю відходу св. п. Патріярха Йосифа у Господню Вічність відправив Божественну Літургію з Панахидою о. митрат Василь Макух в неділю, 10-го вересня ц. р.

Святочні сходини в пошану Патріярха Йосифа відбулись в неділю, 17-го вересня.

Після короткого виступу із цитат з послання Митрополита Володимира Стернюка з України та молитви за прославу Патріярха Йосифа присутні під проводом Івана Головки та інж. Макара Копаниці відспівали релігійну пісню „Боже, вислухай благання".

Відкриваючи ці святочні сходини, мґр Микола Нагірняк згадав коротко про велетенську працю Патріярха Йосифа та постійні його старання за добро Церкви й українського народу.

Опісля д-р Володимир Пушкар виголосив знаменито приготовану святочну доповідь з новим цікавим насвітленням та підкресленням важливости різних подій. Він говорив про великі діла й заслуги Патріярха Йосифа, про його життєвий шлях серед нас і непоборимі труднощі тако на волі. Згадав про знаменну промову Блаженнішого під час Ватиканського Собору й прохання піднести Києво-Гальцьку Митрополію до гідности Патріярхату, що учасники Собору прийняли спонтанними довготривалими оплесками. Доповідач підкреслив, що багато визначних особистостей відносилось до Патріярха Йосифа з особливою пошаною.

Одним з них був о. Веренфрід ван Страатен, який багато помагав УКЦеркві. У своїй проповіді в 40-ий день смерти Патріярха Йосифа о. Ван Страатен говорив також про важливість патріяршого „Завіщання" і апелював словами: „Якщо цей заповіт не буде в кожній українській родині, кожним українським священиком і кожним українським епископом зново і знову читаний, роздумуваний, взятий до серця, підтверджений, виконаний, якщо тим заповітом не будете жити, тоді я побоююсь, що Українська Церква не була гідною такого Пастиря."

Важливим досягненням Патріярха Йосифа було створення українського центру в Римі, який відвідували протягом років багатотисячні маси українських паломників із різних країн. Саме цього року минає 20-ліття від торжественного посвячення собору св. Софії та відбуття Синоду Владик УКЦеркви, продовжував доповідач. Минає також 20 років від створення центрального Патріярхального Т-ва, яке тоді мало назву Світове Т-во за Патріярхальний Устрій УКЦеркви. Після довшої підготови оформилось воно у висліді виборів переведених кореспонденційним шляхом протягом липня-серпня 1969 року, а після посвячення собору св. Софії в Римі відбувся його перший конґрес.

Цей рік є також знаменний тим, що саме тепер минає 350 років від передання Українській Церкві храму свв. Сергія і Вакха — Жировицької Богоматері — в Римі. Патріярх Йосиф урятував і відновив цей харм, який з приналежною посілістю вже був проданий чужинцям.

Але найбільшим досягненням Блаженнішого для УКЦеркви було прийняття патріяршого титулу. П'ять років тому, в день похорону Патріярха Йосифа, о. д-р Іван Хома у слові-заяві Крилосу апелював: „Шануймо цей історичний титул, який він здобув в очікуванні визнання його Апостольським Престолом. В цьому титулі мсітяться всі його надбання, здобутки й терпіння".

В мистецькій частині відома мисткиня слова Володимира Кавка чудово деклямувала поему „Владика нескорених", що її написав Роман Завадович. Рясні оплески присутніх були виявом великої вдячности й щирого захоплення свіжістю й красою мистецької інтерпретації.

Щедрими оплесками нагородили присутні також молоду талановиту піяністку Тамару Кузик, яка з великим відчуттям виконала „Весну" Санучі та „Романцу" Сібеліюса.

На закінчення всі присутні відспівали пісню-молитву „Боже великий, Творче всесильний", благаючи Господа про волю і кращу долю для українського народу.

Дарія Кузик

Лідія Артимів у Мюзік Мавнтен

У неділю, 27-го серпня ц. р., відбувся в концертовому центрі Мюзік Мавнтен у Коннектикат концерт американського „Честер квартету". У другій половині концерту брала участь Лідія Артимів, одна з передових піяністок Америки.

„Честер квартет" існує недовго, одначе він має вже поважні успіхи в Америці та міжнародних конкурсах камерної музики. У концерті в Мюзік Мавнтен квартет зарепрезентував себе дуже добірною програмою. Це був Гайдна Квартет ч. 4 з опусу 76, Б-дур під назвою „Схід сонця". Другою точкою програми був Квартет ч. 2 Бенджаміна Бриттена (1913-76), написаний у 1945 році. і виконаний вперше в листопаді цього ж року точно в 250-ліття смерти визначного англійського композитора Генрі Пенселя. Твір Бриттена, хоч мелодійний для слухача, ставить виконавців перед цілим рядом нелегких технічних та інтонаційних проблем. „Честер квартет" виконав оба твори програми з прекрасним відчуттям стилів і вповні заслужив на ентузіястичний аплявз публіки.

Другу частину концерту виповнив Фортепіяновий Квартет Ес-дур, опус 44, Роберта Шуманна (1810-56) скомпонований у 1842 році, твір був вневдовзі виконаний найвизначнішою піяністкою XIX століття Клярою Вік-Шуманн, дружиною композитора, яка вперше виконала всі фортепіянові твори свого чоловіка. Всупереч попередній практиці, яка культивувала програми з уривків різних творів, Вік-Шуманн почала виконувати багаточастинні сонати в їх цілості, граючи їх з пам'яті.

Лідія Артимів була в квінтеті Шуманна наче керуючим центром ансамблю. Вона координувала вступи кожного співвиконавця, надавала темпо і своєю грою заважила яскраво на тому, що всі вказівки в музичному тексті були дуже точно інтерпретовані і виконані.

Сила й легкість удару — це секрет гри Лідії Артимів, а шовково-чуттєвий тон її гри з вивершеною музичною фразою вирізняє її теж з-поміж передових майстрів інструменту. Концерт 27-го серпня залишив незабутнє враження, а виконання „Скерцо" у творі Шуманна було — в першу чергу завдяки Лідії Артимів — тале, що його важко вдруге в такій досконалій інтерпретації почути. Публіка прийняла виконання довгим оваційним аплявзом.

Богдан Марків

Відзначено 25-ліття Відділів ООЛ

В суботу, 7-го жовтня ц. р., відзначено бенкетом і концертом ювілей 25-ліття існування і діяльности 22-го Відділу в Сиракюзах і 23-го Відділу в Обирн, Н. Й., яке відбулося в українському Домі „Січ" в Обирні.

Святкування почалися о год. 6:30 вечора. В ньому взяло участь понад 200 осіб. Сцена і головний стіл чудово удекоровані, на блакитному полотні більшого розміру золотий тризуб, а під тризубом великими срібними літерами — 25-ліття Відділів ООЛ, а з правої сторони — прапор ООЛ. На переді сцени американський і український прапори.

За головним столом, прикрашеним українськими взорами, засіли гості: голова 23-го Відділу ООЛ Д. Голяк, КУ ООЛ Марія Дупляк, о. шамбелян М. Бабак, парох православної парохії о. П. Сівко, парох церкви свв. Петра і Павла о. декан Ч. Меззомо, о. диякон д-р М. Ткач, голова Світової Федерації Лемків проф. д-р І. Гвозда, Валентина Гвозда, секретарка 23-го Відділу Ольга Халупа і голова 22-го Відділу ООЛ В. Майкович.

Майкович відкрив свято словами власного вірша „В єдности руки собі подаймо". Він підкреслив, що 25 літ тому було конечно і обов'язком уродженців Лемківщини зорганізувати Відділи ООЛ в Сиракюзах і Обирні, щоб організовано нести поміч і оборону нашій знедоленій землі Лемківщині.

Після відкриття, замість однохвилинної мовчанки, за членів ООЛ, що з волі Всевишнього відійшли у вічність, о. Ч. Меззомо разом з святочною публікою перевів молитву.

Дальше ведення програмою бенкету передано О. Халупі. Вона приступила до короткої, але вичерпної історії 23-го Відділу ООЛ в Обирн.

Відтак В. Майкович, коротенько переповів 25-літню історію 22-го Відділу.

Наступною точкою була рецитація „Пісня про ізгоя" Б. І. Антонича, що її виконала Валентина Гвозда. Після цього проф. д-р І. Гвозда виголосив доповідь, для доповнення доповіді висвітлено на екрані фільм в англійській мові про нищення ворогами на Лемківщині українських церков.

Відтак місцева танцювальна група дівчат „Воля" виконала два народні танки. Після цього знов на екрані, публіка побачила і почула хор і солістів „Лемковини" зі Львова, обробки нашого земляка з сяніччини Івана Майчика, під диригентурою такожнашого лемка Івана Кушніра.

До бенкету о. диякон д-р М. Ткач підніс склянку вина і запропонував спільно заспівати „Многая літа" в наміренню членів ООЛ і всіх лемків по цілому світі, які шанують і обороняють Лемківщину і своє українське походження. Під час бенкетового обіду голова Крайової Управи ООЛ Марія Дупляк склала привіт.

Далі привіти склали: від ОДВУ мґр М. Середович, від 283-го Відділу УНС Р. Гаврушків і редакції „Народної Волі" мґр М. Дупляк. Був писемний привіт від Осередку СУМА в Оберн, Н.Й.

Після цього представлено гостей головного стола, як також представників від різних організацій. Також були представлені гості з України і далекого Вінніпеґу Канада.

Приготування до відзначення ювілеїв цих двох Відділів, члени управ обох Відділів відбули ряд спільних засідань (від квітня) для намічення програми, яка увінчалася успіхом, а за всі виконані точки присутні нагороджували виконавців рясними оплесками.

В. Майкович, всім присутнім склав подяку за участь у відзначенню ювілею і всім тим, які хоч чимось спричинилися до успіху цього відзначення. Закінчив свою подяку В. Майкович словами власного вірша „Всі разом у спільних рядах".

Отець П. Сівко закінчив бенкет молитвою „Отче наш", а відтак відспівано національний гимн „Ще не вмерла Україна". Після цього відбулася забава при звуках оркестри „Рута" зі Сиракюзів.

В. М-ч

Пластові Курені
„Хмельниченки"
діляться з Пластовими Друзями, Українською Громадою, що 18-го жовтня 1989 р. в Сиракюзах, Н. Й. відійшов на Вічну Ватру наш Член

бл. п. пл. сен.
МИРОСЛАВ КРАВС

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться:
ПАНАХИДА в п'ятницю, 20-го жовтня 1989 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні John Timdall, 1921 W. Genesee St., Syracuse, N.Y., tel. 1-(315) 468-5521
ПОХОРОН в суботу, 21-го жовтня 1989 р. Відправа о год. 9:30 рано в церкві св. Івана Хрестителя при 207 Tompkins St.

Дружині Марті, Братам і Родині вислови глибокого співчуття складають

Провід та Члени
Куренів „Хмельниченків"

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Знайомими і Приятелями, що в середу, 18-го жовтня 1989 р. на 90-му році життя відійшов у Вічність наш Найдорожчий БАТЬКО і ДІДО

бл. п.
Володимир Балабан

ур. в Тернополі, Україна, кол. вояк Визвольної Армії С. Петлюри.

ПАНАХИДА в неділю, 22-го жовтня 1989 р. о год. 7 30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин при 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН в понеділок, 23-го жовтня, о год. 9 30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля Тлінні Останки спочинуть на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у смутку:
донька — ЯРОСЛАВА
син — ВОЛОДИМИР з дружиною ЕВГЕНІЄЮ
внуки —
АЛЕКСАНДЕР
ДАРІЯ ЦІШКЕВИЧ з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в середу, 18-го жовтня 1989 р. на 50-му році життя відійшов у Вічність після тяжкої недуги заосмотрений Найсвятішими Тайнами наш Найдорожчий МУЖ, СИН і БРАТ

бл. п.
Мирослав (Славко) Кравс

довголітній працівник Суспільної Опіки, учитель і виховник української пластової молоді, член Українського Народного Союзу — Відділ 39-ий.

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 20-го жовтня 1989 р. о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні John Timdall, 1921 W. Genesee St., Сиракюзи, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 21-го жовтня 1989 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Івана Хрестителя, Сиракюзи, Н. Й., а Тлінні Останки будуть перевезені на Вічний Спочинок на цвинтар св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.

Залишені у глибокому смутку:
дружина — МАРТА зі САВЧАКІВ
батьки —
АНАСТАСІЯ і ВОЛОДИМИР
ОРИСЯ і МИХАЙЛО САВЧАКИ
брати —
ОРЕСТ з жінкою ОКСАНОЮ і дітьми ТАНЕЮ і АНІЗЕЮ
ЮРІЙ з жінкою НЕОНІЛЕЮ та дітьми РОМАНОМ і АДРІЯНОМ
тети, вуйки і кузини на Україні, в Америці, Канаді, Арґентині й Польщі

Замість квітів, проситься складати на Видавничий Фонд пластових новацьких журналів.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
БАЛТИМОР, Мд.
повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в суботу, 11-го листопада 1989 року
о год. 3-ій по пол.
в приміщенні дому „Самопомочі"
239 South Broadway, Baltimore, Md. 21231

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делегати 31-ої Конвенції наступних Відділів:

15, 34, 55, 81, 260, 290, 320, 337

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округи у 1989 р.
3. Доповідь головного предсідника УНСоюзу д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

У нарадах візьмуть участь:

д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНС
Євген Іванців, головний радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Богдан Ясінський, *голова*
Остап Зинюк, *секретар* Остап Стельмах, *касир*

Окружні Комітети Відділів УНСоюзу
Джерзі Ситі — Пассейк — Перт Амбой
повідомляють, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

вимінених округ відбудуться спільно

в суботу, 11-го листопада 1989 р.,
о год. 10-ій рано

UNA, 30 Montgomery St., 3rd Floor, Jersey City, N.J.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружних Комітетів, відділові урядовці та делегати 31-ої Конвенції.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округи у 1989 році
3. Доповідь головного секретаря УНСоюзу ВОЛОДИМИРА СОХАНА та головного касира УНСоюзу УЛЯНИ ДЯЧУК
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

У нарадах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Уляна Дячук, головний касир УНС

За УПРАВИ ОКРУГ

Джерзі Ситі .... Володимир Білик, голова
Пассейк .... Іван Хомко, голова
Перт Амбой .... Михайло Захарко, голова

Округа УНС...

(Закінчення зі стор. 1)

На третьому місці в Окрузі є секретар 285-го Відділу О. Скібіцький, організатор трьох нових членів. Також Відділ 316-ий цього року придбав п'ять нових членів. У. Дячук подякувала всім організаторам за їхню щиру і віддану працю у розбудові УНСоюзу. Завдяки цим будівничим УНСоюзу, Округа виконала вже на 84% цьогорічну організаційну квоту. Вона просила представників інших відділів посилити організаційну працю, спеціяльно тому, що це передконвенційний рік і напевно є відділи, які мусять доповнити членство, щоб бути уповноваженими до вибору одного, чи двох делеґатів на Конвенцію.

До кінця вересня ц.р. УНСоюз здобув 968 нових членів, забезпечених на суму 6,253,000 дол.

Майно УНСоюзу постійно зростає. За минулих 12 місяців майно зросло на суму 1,486,801 дол. За перших вісім місяців 1989 року воно зросло тільки на 508,540 дол., а причиною було те, що в червні виплачено рекордово високу дивіденду у висоті 1,470,000 дол. Всіх вкладок отримано на суму 1,872,000 дол., що було на 10,000 дол. більше, як в тім самім часі 1988 року. Відсотки від інвестицій дали загальну суму 3,843,708 дол.

Корпорація Дому УНСоюзу виказала чиншів на суму 2,105,500 дол. Минулого року було чиншів на суму 225,000 дол. більше тому, що сусідній банк перенісся до новозбудованого будинку і залишив два з половиною поверхи. На день 1-го жовтня ц.р., дозріло боргових зобов'язань на суму 5,183,000 дол. і майже всі відновлено на новий термін.

Цього року УНСоюз спонзорував дві українські мистецькі одиниці з Польщі, „Ослав'яни" та Український камерний хор з Варшави. У. Дячук склала щиру подяку всім тим особам, які допомагали у переведенні концерту в Рочестері.

УНСоюз відзначив своє 95-річчя в Ню Йорку дуже успішним великим концертом враз із хором „Думка", який святкує 40-річчя свого існування.

Цього року уділено 214 членам-студентам високошкільні стипендії, на суму 118,200 дол. За останніх п'ять років УНСоюз уділив стипендій на загальну суму 540,000 дол.

Цього року приділено дотацій українським церквам та науковим, молодечим і культурним установам у висоті 67,800 дол. В попередньому році на ті цілі виплачено суму 203,000 дол.

УНСоюз завжди присвячував багато уваги і фондів своєму видавництву. Для втримання видання щоденника і тижневика, як і інших публікацій, УНСоюз виасигнував минулого року суму 735,000 дол.

Цього року приділено багато уваги і фондів оселі, Союзівка. Там побудовано і випосажено будинок для працівників і поблено багато уліпшень і направ. Стараємося, щоб Союзівка відповідала всім вимогам гостей молодшого покоління, які тепер її відвідують.

По доповіді У.Дячук відбулася дискусія на загальні союзові теми, викликана запитами учасників наради до доповідачки. Секретарі хотіли вияснити, чи члени, які раніше вибрали одну з двох нових опцій виплати дивіденди, можуть змінити на виплату чеками, на що була відповідь, що це можна легко перевести, але треба повідомити про це Головну Канцелярію. Інші запити відносилися до кількости сеньйорів мешканців Союзівки і висоти їх оплати, про стан переговорів в справі злуки Українського Народного Союзу з Українським Братським Союзом; чи є можливо, щоб інші братські організації включилися до підтримки канцелярії у Вашінґтоні та які є причини, що все бракує нових членів для поповнення рядів тих, що відходять. Також присутні інтересувалися враженням з недавно відбутої імпрези відзначення 175-річчя з дня народження Тараса Шевченка і 25-річчя відслонення його пам'ятника у Вашінґтоні. На всі ці запити У.Дячук дала вичерпні вияснення.

На закінчення нарад О. Скібіцький поділився з присутніми своїми спостереженнями в організаційній праці та просив, щоб всі надальше організували членів. Секретар 217-го Відділу С. Приймак просив передати Екзекутивному Комітетові щиру подяку від нього і тих членів, які недавно гостили на Союзівці і в Головній Канцелярії УНСоюзу. Їх прийняли всюди дуже гостинно і щиро і члени перевели час так приємно, що просили повторити скоро цю прогульку.

Ще довго по закінченні нарад учасники обмінювалися вістками та дискутували на актуальні теми.

3-ій З'їзд Об'єднання Надбужанців

У днях 30-го вересня і 1-го жовтня ц.р. на оселі Союзівка в Кергонксоні, Н.Й., відбувся 3-ій З'їзд Об'єднання Надбужанців.

В п'ятницю, 28-го вересня, розпочалася реєстрація учасників, а Головна управа відбула свою нараду. В суботу, 29-го вересня, о год. 9-ій ранку відслужено поминальну Службу Божу з Панахидою за померлих членів. З'їзд відкрив голова ОН, інж. Семен Романів; опісля прийнято порядок нарад, обрано Президію (голова — мґр Богдан Казанівський, секретар — мґр Надія Олійник, члени — о. крилошанин Роман Набережний, мґр Микола Мартинюк і Ірина Іваницька) і встановлено комісії: Верифікаційну, Номінаційну та Резолюційну.

Звіти з діяльности за час від 2-го З'їзду, який відбувся 24-25-го травня 1986 року, складали: голова С. Романів, перший заступник І. Іваницька, генеральний секретар Антін Доманчук, фінансовий референт Микола Ничай, члени Редакційної колеґії — Микола Мартинюк, Анатоль Демусь та Іларіон Калиневич, за Контрольну комісію — Надія Кравчук.

Після обідньої перерви проведено дискусію над звітами, уділено абсолюторію уступаючій управі з признанням за успішно пророблену працю та обрано керівні органи Об'єднання Надбужанців у такому складі: Головна управа: голова — інж. С. Романів, заступник — о. Р. Набережний, І. Іваницька, мґр Н. Олійник, секретар — мґр Омелян Басюк, фінансовий референт — інж. Ярослав Бігун, касир — мґр Орест Менцінський, організаційний та фінансовий референт на Канаду — А. Доманчук; Контрольна комісія — мґр Люба Галібей, Марта Набережна, Надія Кравчук, Люба Сілецька; Редакційна колеґія — мґр М. Мартинюк (голова), мґр Н. Олійник (літературний редактор), члени — ред: А. Демусь, д-р І. Калиневич, д-р Володимир Оренчук, інж. Іван Хома; Інформаційна й імпрезова референтура — Ольга Гаєцька, ред. А. Демусь, інж. Ірина Кашубинська, д-р Євген Котик, мґр Святослав Коцибала, інж. Володимир Романюк, Ольга Салук.

Після виборів проведено засідання нової Управи для накреслення плянів праці. Найперше завдання: зібрати фонди і в якнайкоротшому часі видати третій том збірника „Надбужанщина".

Увечері відбувся бенкет з багатою програмою: відчитання численних привітів для з'їзду, вручення голові Управи дугого тому „Надбужанщини", роздача почесних грамот заслуженим працівникам об'єднання, доповідь ред. Романа Рахманного на тему: „Ідея і чин надбужанців 1989 року", показ народної ноші з Підляшшя заходами інж. І. Кашубинської та мистецько-розвагова частина.

В неділю після Служби Божої проведено останню сесію з'їзду, під час якої голова Резолюційної комісії А. Демусь відчитав проєкт резолюцій. Їх в основному прийнято, але зроблено різні доповнення.

Учасники з'їзду одноголосно підтримали пропозицію голови інж. С. Романова надати ред. В. Макареві звання почесного голови Об'єднання Надбужанців за його заслуги у зберіганні історичної правди про Надбужанщину.

Після офіційного закінчення з'їзду учасники отримали другий том збірника „Надбужанщина" (950 стор.), який тількищо вийшов з друку.

З'їзд Українських студентів в Бразилії

У днях 23-го й 24-го вересня ц.р. успішно відбувся в залях Інституту св. Варвари в місті Сан Павльо 1-ий З'їзд українських студентів в Бразилії. Брало участь в цьому з'їзді 25 делеґатів із різніх стейтів Бразилії: Парана, Санта Катаріна, Сан Павльо та Ріо Ґранде до Суль.

Метою цього з'їзду було обговорити різні справи, особливо шкільництво в Бразилії.

Тарас Гнатенко, господар з'їзду, відкрив наради та коротко пояснив присутнім важливість та значіння такого з'їзду, а потім Андрій Калабай із Сан Павльо виголосив коротку доповідь про „Сучаний рух на Україні" в якій вказав на національне відродження. Тепер приходить новий час для українського народу ми на Заході маємо обов'язок помогти, особливо підтримувати культуру.

Із міста Курітіба виголосив доповідь Корнелій Шмулик на тему „Молодь — наше майбутнє". Доповідач сказав, що велику прислугу у національному вихованні робить батькам участь молоді в молодечих організаціях і що дитина набуває теж практичної заправи до життя, привикає до товариського співжиття в гурті, а теж учиться на будуче заступити старше покоління у проводі громади. Після доповідей відбулася дискусія. В год. 8-ій вечора відбулася вечера в ресторані „Сан Дієґо", де учасники мали нагоду краще пізнати себе.

У неділю вранці учасники відбули прогульку по місті. Після обіду відбулась дискусія, усі були вдоволені, що мали нагоду провести приємно час, придбати нових приятелів, студенти вирішили щоб раз на рік відбувався такий з'їзд, бо з'їзди є дуже корисні та потрібні. Вони затримують молодь у праці в гомаді та помагають вщіплювати любов до України.

Корнелій Шмулик

Зміна...

(Закінчення зі стор. 2)

В демократичних країнах новий керівник держави в перший же день свого обрання оголошує програму врядування. Новий перший секретар ЦК КПУ зробив це лише через тиждень. Причому не в офіційній декларації, а, як підкреслює західня преса, в приватній бесіді на зустрічі з діячами Народного Руху за Перебудову в Україні.

Повного тексту того, що говорив Володимир Івашко на тій зустрічі, покищо не можна прочитати в тутешній пресі. Є лише інформації з Києва кореспондента „Ню Йорк Таймсу", передрукованій у сіднейській газеті 9-го жовтня, з якої знаємо, про що там ішла мова. Обговорювалися важливі справи: ставлення партії до неформальних організацій, головним чином до Народного Руху; про новий виборчий закон та узаконення Українських Церков. На цій зустрічі новий секретар мав висловити своє ставлення до політики Щербицького. Це були кардинальні питання, від вирішення яких залежить доля оновлюваної України.

Газета відзначає належну відповідальність за свої дії нового лідера країни, другої в Союзі за населенням та економічною вагою, територія якої дорівнюється кільком европейським країнам, разом узятим. Щодо конкретних справ кореспондент у першу чергу зосереджує увагу на першому питанні. За його словами, новий шеф Комуністичної партії заявив, що не заваджатиме намаганням націоналістичних груп здобути леґальне визнання і висловив певність про початок лівого співробітництва партії з Рухом за перебудову. Пообіцяв дозволити неформальним організаціям мати свої друковані органи.

Це велика перемога Народного Руху, програма якого пропонує Компартії піти шляхом народних вимог. Очевидно, новий секретар зобов'язаний був поставитися з належною увагою до запропонованого Рухом альтернативного виборчого закону. Володимир Івашко пообіцяв зважити на зміни в первісному проєкті закону.

Газета пише і про те, що справа Українських Церков буде уважно розглянута в розумінні їх леґалізації.

Таким чином у кардинальних питаннях новий провідник офіційної політики в Україні заявив про відмову від зганьбленої практики Щербицького. Кореспондент з особливим значенням підкреслив, що Володимир Івашко дав зрозуміти, що він відмежовується від „твердої" лінії попередника, Володимира Щербицького.

Чимало доброго пообіцяв новий партійний лідер. Нема значення, що вони сказані на „приватній" зустрічі. Мова йшла не про приватні справи, а про державні, і неймовірно, щоб слова лишилися словами. Слова й обіцянки повинні втілитися в офіційні рішення.

Дня 25-го жовтня відкривається сесія Верховної Ради Української республіки.

Побачимо, які будуть ухвали.

МОНТРЕАЛЬ, КВЕБЕК, КАНАДА
В неділю, 12-го листопада 1989 року
в залі церкви св. Василія Великого
875 Provost Street, Lachine, Quebec

СВЯТКУВАННЯ 95-ЛІТТЯ УНСОЮЗУ

— відбудеться —

о годині 11-ій перед полуднем
(після Святої Літургії в 9-ій ранком)

З МИСТЕЦЬКОЮ ПРОГРАМОЮ:

Іван Завада .... **скрипаль**
Тарас Куліш .... **сольоспів**
проф. Кльодет Завада — фортепіяновий акомпаньямент
Святочне слово .... **Уляна Дячук**, головний касир УНСоюзу

ЛАСКАВО ЗАПРОШУЄМО ВСІХ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У ЮВІЛЕЙНИХ СВЯТКУВАННЯХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

Відділів УНСоюзу
Округи Монтреаль, Квебек, Канада
— відбудуться —
в годині 1-ій по пол.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делегати 31-ої Конвенції наступних Відділів:

434, 448, 465, 471, 473, 474, 492

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округи у 1989 р.
3. Доповідь головного касира УНСоюзу УЛЯНИ ДЯЧУК
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

У нарадах візьмуть участь:

Уляна Дячук, головний касир УНСоюзу
мґр Іван Геврик, головний директор для Канади
Текля Мороз, головна радна УНСоюзу

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Текля Мороз, голова
Віра Баніт, секретар Даня Дубас, касир
Олександра Дольницька, організаційний референт